

Проект на Наредба за правилата и нормите за проектиране, изграждане и премахване на физическа инфраструктура, предназначена за разполагане на електронни съобщителни мрежи и приемно-предавателни станции

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 05.09.2025 г. - 04.10.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11514-K

Област на политика: Архив - Наука и технологии

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на транспорта и съобщенията

Тип носител: Национално

Съгласно чл. 47, ал. 5 от Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура (ЗЕСМФИ), създадена с изменението му със Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура (ДВ, бр. 35 от 2025 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията приема наредба, с която определя правилата и нормите за проектиране, изграждане и премахване на физическа инфраструктура, предназначена за разполагане на електронни съобщителни мрежи и приемно-предавателни станции.

Предлаганият проект на наредба отчита правилата и практиките в регулираната област, установени на основата на Наредба № 35 от 2012 г. за правилата и нормите за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на кабелни електронни съобщителни мрежи и прилежащата им инфраструктура (ДВ, бр. 99 от 2012 г.) (Наредба № 35/2012), приета от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на регионалното развитие и благоустройството на основание чл. 286, ал. 5 (отм.) от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) и Наредба № 21 от 2007 г. за правилата за изграждане на мобилни далекосъобщителни мрежи и съоръжения, приета от председателя на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения и министъра на регионалното развитие и благоустройството (ДВ, бр. 41 от 22.05.2007 г.) на основание чл. 167, ал. 2

от Закона за далекосъобщенията (отм.).

Тъй като тези актове са с отменено правно основание, след приемането на новата уредба и от съображения за правна сигурност те ще бъдат изрично отменени от приелите ги компетентни органи (министъра на транспорта и съобщенията и министъра на регионалното развитие и благоустройството).

Наред с това и предвид развитието на технологиите, проектът включва редица новости, най-вече по отношение на физическата инфраструктура, предназначена за разполагане на приемно-предавателни станции.

В глава първа „Общи положения“ е определен обхватът на наредбата. Отчетено е обстоятелството, че Законът за устройство на територията разглежда по общ начин физическата инфраструктура за разполагане на приемно-предавателни станции и тази за радиосъоръжения по смисъла на § 1, т. 56 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения и затова с цел яснота тези радиосъоръжения са посочени изрично като попадащи в обхвата на наредбата. Относителните към тях правила са съответно указани на систематичното им място. Както и досега специалната правна уредба не се прилага за електронни съобщителни мрежи и прилежащата им инфраструктура, предназначени за осигуряване на движението на влаковете и за дистанционно управление на електроенергийните съоръжения в железопътната инфраструктура, електронни съобщителни мрежи и прилежащата им инфраструктура, изградени като подводни във вътрешните морски води и териториалното море и електронни съобщителни мрежи и прилежащата им инфраструктура, изградени чрез оптичен съобщителен кабел на стълбовете на въздушните електропроводни линии за високо напрежение.

Общо за всички видове инфраструктура в тази глава са включени изисквания за предприемане на мерки за ограничаване на затрудненията при ползването на имотите по предназначението им и на мерки за защита на околната среда, недопускане на щети или тяхното ограничаване. Тези изисквания целят защита на интересите на собствениците на засегнати имоти, както и на обществения интерес от чиста околна среда.

В националното законодателство и европейското право се обръща все повече внимание на съвместното разполагане на мрежи и съвместното използване на физическа инфраструктура, тъй като това води до редица икономии и предимства за операторите и потребителите. Затова при проектирането и изграждането на физическа инфраструктура, предназначена за разполагане на електронни съобщителни мрежи и на приемно-предавателни станции, трябва да се отчита възможността за бъдещото развитие на електронните съобщителни мрежи, както и да се осигурява възможност за съвместното ѝ използване от предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи или услуги.

В глава втора „Физическа инфраструктура, предназначена за подземно разполагане на електронни съобщителни мрежи“ в три отделни раздела са включени общите изисквания за изграждането на такава инфраструктура, а също и специалните изисквания, в зависимост от това дали инфраструктурата се изгражда във или извън

границите на урбанизираните територии. Допълнителен четвърти раздел е посветен на маркировката на физическата инфраструктура, предназначена за подземно разполагане на електронни съобщителни мрежи. Значителна част от разпоредбите в тази глава се придържат към устойчивите правила на Наредба № 35/2012, по които има създадена технологична рутина и практика в правоприлагането.

В общите изисквания е включено препращане към Закона за устройство на територията относно категоризацията на строежите по тази глава втора, тъй като категорията на строежа съдържа указания кои общи правила при проектирането, изграждането и въвеждането в експлоатация са приложими по отношение на съответната инфраструктура. Посочени са основните елементи на този вид физическа инфраструктура: кабелни канали, инспекционни шахти, канални и защитни тръби, колектори и разпределителни кутии. Наред с възможността за успоредно полагане в сноп на повече от една защитни и канални тръби, с цел гарантиране на бъдещото ефективно използване на каналните тръби, защитните тръби могат да се полагат едновременно в празна канална тръба. При преминаване през мостове защитните елементи, включващи канални и защитни тръби, колектори и метални профили и други, продължават и извън моста до достигане на дълбочината под земята, на която е разположена електронната съобщителна мрежа, като в случай, че не са предвидени нови кабелни шахти защитната тръба се покрива с бетон. Като цяло правилата за пресичане с други подземни съоръжения и изискването да се избягват мочурливи и блатисти терени, свлачища и замърсени с отпадъци терени се запазват непроменени.

В специалните изисквания за изграждане на физическа инфраструктура извън урбанизираните територии са възпроизведени разпоредбите на Наредба № 35/2012. Новост е правилото, че участъците, в които е невъзможно да се извърши машинен изкоп поради наличие на скални или други природни образувания, подземни инженерни съоръжения или други технически пречки, минимално допустимата дълбочина на изкопа може да е 0.5 m, а ширината на изкопа да бъде съобразена с теренните и инженерно-геоложки условия на конкретния участък. Предложеният алтернативен способ за изграждане на трасето на физическата инфраструктура е с цел постигане на необходимата стабилност на новата физическа инфраструктура и електронната съобщителна мрежа, както и за ограничаване на възможността за възникване на рискове, породени от особеностите на конкретния терен. Така се осигурява възможност за преминаване през особено трудни, труднопроходими или рискови зони, което отчита интереса на потребителите в малки и труднодостъпни населени места да имат достъп до качествени електронни съобщителни услуги.

В специалните изисквания за изграждане на физическа инфраструктура в границите на урбанизираните територии наред с възпроизвеждането на съответните разпоредби на Наредба № 35/2012, са включени правила, отчитащи развитието на технологиите за изграждане на инфраструктура и разполагане на мрежи. Така при използването на специализирани технологии за полагане (плитък микроизкоп или други подобни) и при влагане на кабели и защитни тръби със засилена механична защита, които осигуряват еквивалентно ниво на устойчивост и безопасност, се допуска се намаляване на минималната дълбочина на земното покритие.

По отношение на маркировката на този вид физическа инфраструктура е регламентирано, че тя включва директно маркиране върху повърхността на тръбната физическа инфраструктура, наземни репери, активни или пасивни подземни честотни маркери и положена в изкопа сигнална лента, като така се отчитат новостите в технологиите. Директното маркиране се извършва чрез изписване на надпис, код или символ директно върху повърхността, без да се поставя допълнителен етикет и/или чрез гравирание, щамповане, печат и по друг начин, осигуряващ трайна и четлива видима маркировка. Минималната информация, която се маркира директно, включва данни за годината на производство, наименованието на производителя, данни за собственика на тръбната физическа инфраструктура и метър маркер. Така се уточнява необходимата информация, позволяваща идентифициране на собственика на мрежата и предоставяща данни за самата мрежа, като са дадени алтернативи за нейното поставяне с цел осигуряването на гъвкавост, надеждност и икономичност при маркирането.

Изрично е предвидена възможността за използването на сигнална предупредителна лента с метални елементи като валиден способ за пасивно маркиране на подземното трасе, когато липсват видими реперни знаци в близост. Съществува възможност в сигналната лента да бъдат интегрирани метални елементи – това на практика превръща лентата в продължителен пасивен маркер, който позволява откриване на трасето с детектор. Когато трасето на физическата инфраструктура, предназначена за подземно разполагане на електронни съобщителни мрежи, преминава през земеделски земи, реперите се поставят извън тях на подходящо място в обхвата на пътя. Когато физическата инфраструктура, предназначена за подземно разполагане на електронни съобщителни мрежи, се намира на разстояние надвишаващо 20 m от осевата линия на пътя, се поставят дублиращи репери. В случаите на трасе, отдалечено от пътя на повече от 50 m, маркировката се дублира и по трасето на съобщителния кабел с активни или пасивни маркери, включително чрез полагане на сигнална лента с интегрирани метални елементи. Така се избягва необходимостта от неикономични и трудоемки решения, като същевременно се гарантира надлежно маркиране на физическата инфраструктура и разположената в нея електронна съобщителна мрежа). Новост е, че физическата инфраструктура, предназначена за подземно разполагане на оптични електронни съобщителни мрежи, може да се означава с активни или пасивни подземни честотни маркери. Честотата на разполагане на маркерите може да е различна при пресичане на път, канал, река, проводи и/или друга техническа инфраструктура, както и с оглед особеностите на терена. Важно е да се отбележи, че местата на активните или пасивните подземни честотни маркери се нанасят на екзекутивните чертежи или се изготвя нарочна справка с координетите, което осигурява допълнителна проследяемост. Сигналната лента като традиционен способ за маркиране има за цел да предостави информация, с оглед на последващи изкопни работи, за наличие на физическа инфраструктура, предназначена за подземно разполагане на електронни съобщителни мрежи.

Предлаганите правила отчитат стремежа да се избегне засягане на електронни съобщителни работи и интереса на потребителите от електронни съобщителни услуги с добро качество, несмушавани от чести повреди в мрежата.

В глава трета „Физическа инфраструктура, предназначена за въздушно разполагане на електронни съобщителни мрежи“, наред с пресъздадените разпоредби на Наредба 35/2012, е направено препращане към ЗУТ относно категоризацията на строежите на тази инфраструктура, което има за цел яснота и избягване на спорове при правоприлагането. Също така систематично са включени правилата за маркиране на този вид инфраструктура.

В глава четвърта „Физическа инфраструктура, предназначена за разполагане на приемно-предавателни станции“ в четири раздела са регламентирани общите и специални изисквания за изграждането на този тип инфраструктура, в зависимост от това дали става въпрос за стълбове, кули и друга физическа инфраструктура, трайно прикрепена към терена чрез бетонов фундамент, физическа инфраструктура върху покривните пространства, на фасади или други открити площи на сгради или вътре в тях или друга физическа инфраструктура за разполагане на електронни съобщителни мрежи в урбанизирани и неурбанизирани територии.

В раздела с общи изисквания, след изброяване и категоризиране на тази физическа инфраструктура, чрез препращане към съответните специални нормативни актове са очертани приложимите към всички категории условия за проектиране на конструкциите, на връзките с електроразпределителната мрежа, на електрическите уредби и пожароизвестителните системи. Отчетена е необходимостта по време на изграждането на физическата инфраструктура да се осигуряват здравословни и безопасни условия на труд, като е указана приложимата специална правна уредба. Включено е изброяване на органите и лицата, натоварени с осъществяването на контрол по време на строителството на физическата инфраструктура. С оглед избягване на спорове при прилагането на наредбата във връзка с относимите правила и процедури е уточнено, че основният ремонт на приемно-предавателни станции и тяхната физическа инфраструктура, в случай че не се налага да бъдат изпълнени изкопни работи и/или строително-монтажни работи, променящи конструкцията, вида на конструктивните елементи и/или натоварвания на съответните съоръжения, с оглед на спазването на изискванията за механично съпротивление и устойчивост, е шеста категория строеж съгласно чл. 137, ал. 1, т. 6 и чл. 147, ал. 1, т. 18 от Закона за устройство на територията.

По отношение на стълбове, кулите и другата физическа инфраструктура, трайно прикрепена към терена чрез бетонов фундамент в съответния раздел отново е посочена категоризацията в различните хипотези на изграждане, както и в случаите на реконструкция и основен ремонт. По отношение на проектирането са регламентирани необходимите елементи на проекта, специфичните допълнителни документи, които са част от строителната документация (актове за скрити работи при изграждане на заземители и при полагане на силови захранващи кабели, протоколи за измерване на съпротивлението на защитното заземяване, протоколи за измерване на параметрите на мълниезащитната уредба, протоколи за измерване на нивата на електромагнитните полета и оценка за съответствието им с изискванията на Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти, технически паспорт, съставен при спазване на изискванията на Наредба № 5

от 2006 за техническите паспорти на строежите). Тези специфични елементи, създават допълнителни гаранции за спазването на характерните за тези строежи технически правила, включително относно нивата на електромагнитните полета, като така се подчертава особеното значение на грижата за здравето на гражданите.

Що се отнася до изискванията при изграждане на физическа инфраструктура върху покривните пространства, на фасади или други открити площи на сгради или вътре в тях, в този раздел, след като се уточнява категорията на съответните строежи, се посочват задължителни документи за издаване на разрешение за строеж, като договор със собственика и проектни решения на инженер-конструктор и на инженер с професионална квалификация в областта на съобщенията. Регламентирано е съдържанието на проектните решения, като това на инженера с професионална квалификация в областта на съобщенията съдържа условно описание на стандартна конфигурация на приемно-предавателна станция с определяне на възможните максимални размери и натоварване, както и начина на електрозахранване, включително разпределителното табло и електрическите проводници и кабели, системите за защитно заземяване, мълниезащита и други съпътстващи компоненти. Така се осигурява надлежното изследване и съобразяване на относимите правила, които осигуряват стабилността и безопасността на строежа.

По отношение на изисквания при изграждане на друга физическа инфраструктура за разполагане на електронни съобщителни мрежи в урбанизирани и неурбанизирани територии, в съответния раздел отново е посочена категоризацията на строежите. С цел нормотворческа икономия уредбата е изложена чрез препращане към създадените вече по-горе в наредбата изисквания и правила за другите видове физическа инфраструктура.

В глава пета „Физическа инфраструктура в сгради“ са посочени приложимите към физическата инфраструктура правила, по-специално с оглед противопожарна безопасност и отстояния от друга сградна инфраструктура – отоплителна или газова инсталация и електрическа инсталация. С цел свободно използване на вече създадена инфраструктура в сградите и осигуряване на „мобилност“ на потребителите, както и за лесно и несмуцавано обслужване на мрежите, се изисква точките за достъп на сградите да разполагат със свободно пространство за съвместно разполагане на елементи на електронни съобщителни мрежи, и да бъдат подходящо разположени, така че операторите на електронни съобщителни мрежи да имат лесен достъп до тях.

В глава шеста „Премахване на физическа инфраструктура, предназначена за разполагане на електронни съобщителни мрежи и на приемно-предавателни станции“ са регламентирани конкретните срокове и отговорните лица за премахването на физическа инфраструктура и едновременния демонтаж на електронната съобщителна мрежа, разположена в премахваната инфраструктура.

Основната отговорност за премахването и демонтажа е на собственика на физическата инфраструктура – той може да изпълни или възложи тези дейности, а в случай, че не изпълни това задължение, собственикът на имота има право да демонтира елементите за сметка на собственика на физическата инфраструктура.

При всяка една хипотеза премахването трябва се изпълни под ръководството на технически правоспособно лице при спазване на нормите за пожарна безопасност и за здравословни и безопасни условия на труд. Отговорността за възстановяването и почистването от отпадъци след дейностите и за причинени вреди се носи от собственика на физическата инфраструктура. Уредбата има за цел да преодолее негативните практики на „изоставена“ инфраструктура и мрежа, която се наблюдава в редица сгради, чрез създаването на ясни правила.

В допълнителната разпоредба е дадено определение на специфични понятия, които се срещат в наредбата и не са уредени в свързани с нея нормативни актове.

В преходните и заключителни разпоредби са създадени правила за заварените случаи. Така започналите производства по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се довършват по досегашния ред. За започнато производство по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се счита датата на внасяне на инвестиционния проект за одобряване от компетентния орган. За започнато производство се счита и наличието на съгласуван идеен инвестиционен проект. Наред с това се отчита обстоятелството, че законът, въз основа на който се създава тази уредба, е влязъл в сила на 29.04.2025 г. и съответно новата категоризация на строежите, която пряко следва от него, се счита изменена към тази дата. Бъдещите дейности по заварената инфраструктура следва да се осъществяват в съответствие с новите правила. Доколкото в съществената си част наредбата съответства на Наредба № 35/2012 г., прилагането на правилата не следва да среща трудности в практиката.

Проектът на наредба запълва празнота и внася нормативна яснота, като заменя актове с отпаднало основание. Поради липсата на валидна правна делегация тези актове не биха могли да бъдат изменяни и допълвани, за да се отчетат новостите в развитието на технологиите или общата правна рамка. Създаването на единен нормативен акт, включващ всички видове физическа инфраструктура, и съдържащ съвременни правила в урежданата област, ще улесни проектирането и изграждането на физическата инфраструктура и ще изпълни изискването на чл. 47, ал. 5 от Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура.

Лице за контакт:

Женета Рогова

Държавен експерт

Министерство на транспорта и съобщенията

Тел.: 02/9409 475

E-mail: jrogova@mtc.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София , ул. Дякон Игнатий № 9

Електронна поща: mail@mtc.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на наредба - вер. 1.0 | 04.09.2025](#)

[Мотиви - вер. 1.0 | 04.09.2025](#)

[Становище - вер. 1.0 | 04.09.2025](#)

[Частична предварителна оценка на въздействието - вер. 1.0 | 04.09.2025](#)

[Постановление - вер. 1.0 | 04.09.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

[Справка за получените предложения/съобщение - вер. 1.0 | 19.01.2026](#)

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 05.09.2025

Приключване на консултацията - 04.10.2025

Справка за получените предложения - 19.01.2026

[Справка за получените предложения/съобщение](#)